

**World Health
Organization**

REGIONÁLNY ÚRAD PRE EURÓPU

Odporúčania k štandardnej
imunizácii počas
pandémie ochorenia COVID-19 v
európskom priestore WHO

Poznámka: Odporúčania budú pravidelne upravované a aktualizované podľa vývoja epidemiologickej situácie v súvislosti s COVID-19

Kontakt v prípade otázok k publikáciám Regionálneho úradu WHO pre Európu:

Publications
WHO Regional Office for Europe
UN City, Marmorvej 51
DK-2100 Copenhagen 0, Denmark

Alebo vyplňte online žiadosť o dokumenty, zdravotnícke údaje alebo povolenie citovať či preložiť publikácie. Online žiadosti sú dostupné na internetovej stránke Regionálneho úradu (<http://www.euro.who.int/pubrequest>).

© World Health Organization 2020

Všetky práva vyhradené. Regionálny úrad Svetovej zdravotníckej organizácie pre Európu povoľuje šírenie a preklad publikácií úradu alebo ich častí na základe žiadosti.

Označenia a materiály prezentované v tejto publikácii nevyjadrujú názory Svetovej zdravotníckej organizácie na právny stav krajín, teritórií, miest, oblastí, autorít v nich zastúpených alebo názory na vymedzenie ich hraníc. Prerušované čiary v mapách znázorňujú približné hranice, ktoré neboli definitívne dohodnuté.

Zmienka konkrétnych spoločností alebo konkrétnych produktov výrobcov nevyjadruje podporu alebo odporúčanie zo strany Svetovej zdravotníckej organizácie, ktoré by ich uprednostňovali pred neuvedenými výrobcami alebo produktmi podobného charakteru. S výnimkou chýb a vynechaných slov sa názvy patentovaných produktov začínajú veľkým písmenom.

Svetová zdravotnícka organizácia pri preverovaní informácií v tejto publikácii prijala všetky primerané opatrenia. Upozorňujeme, že šírenie publikovaného dokumentu nepodlieha vyslovenej ani implikovanej záruke. Čitateľ nesie zodpovednosť za výklad a použitie dokumentu. Svetová zdravotnícka organizácia za žiadnych okolností nezodpovedá za prípadné škody vyplývajúce z použitia dokumentu. Názory vyjadrené autormi, editormi alebo odborníkmi nepredstavujú nevyhnutne rozhodnutia alebo zavedené politiky Svetovej zdravotníckej organizácie.

OBSAH

OBSAH	4
Východiská	5
Rozhodujúce aspekty	5
Kľúčové princípy	7
Rozhodujúce algoritmy	8
Príloha 1	9

Východiská

Pandémia spôsobená ochorením COVID-19 (ktorý spôsobuje nový vírus SARS-CoV-2) vzbudila celosvetovú pozornosť a odozvu ako hrozba pre zdravie verejnosti v medzinárodnom meradle. K 19. marcu 2020 potvrdilo prípady COVID-19 51 z 53 krajín v európskom priestore WHO¹. Každá krajina zaviedla opatrenia na zmiernenie prenosu vírusu SARS-CoV-2 a zníženie vplyvov prepuknutia ochorenia na systémy zdravotníctva vrátane preskupenia zdravotníckych zdrojov ako odpoveď na COVID-19.

Pri plánovaní opatrení je potrebné venovať primeranú pozornosť zníženiu rizika morbidita a mortality v dôsledku ochorení, ktorým je možné predísť očkovaním, a nasledovali by po prerušení imunizácie (očkovaní). **Prípadné prerušenie imunizácie (očkovaní), dokonca aj krátkodobé, bude mať za následok zvýšenie počtu zraniteľných jednotlivcov aj pravdepodobnosti prepuknutia ochorenia, ktorým je možné predísť očkovaním². Prepuknutie týchto chorôb má za následok úmrtie a zvýšené zaťaženie systému zdravotníctva, ktorý je už pretiažený v dôsledku ochorenia COVID-19.**

Rozhodujúce aspekty

Imunizácia je v zdravotníctve zásadná. Štandardné imunizačné programy nesmú byť prerušené, kým opatrenia reagujúce na COVID-19 nevyžadujú ich prerušenie. Rozhodnutia o prevádzke imunizačných pracovísk musia vychádzať z podrobného posúdenia epidemiológie ochorení, ktorým je možné predísť očkovaním, prípadného prenosu ochorenia COVID-19³, príslušných zmierňujúcich opatrení a imunizačných služieb.

Súčasný výskyt ochorenia COVID-19 a kapacity zdravotného systému sa v európskom priestore WHO viditeľne líšia, situácia sa rýchlo mení. Krajiny sa líšia aj prístupom k udržaniu vysokej miery štandardnej imunizácie.

Ministerstvo zdravotníctva musí urýchlene vyvinúť úsilie rovnomerne zabezpečiť vysokú imunitu populácie.

V prípade, že pravidelní poskytovatelia imunizačných služieb musia poskytnúť pomoc pri potláčaní COVID-19, dostupné špecializované občianske iniciatívy („CSO“) alebo mimovládne organizácie („NGO“) v danej oblasti podporia program imunizácie. Keďže súčasná situácia môže narušiť niektoré štandardné metódy imunizácie, imunizačné pracoviská by mali zostaviť zoznamy skupín detí, ktoré nedostali očkovacie dávky, a vypracovať plán zabezpečenia dodatočnej imunizácie.

Možnosti imunizácie počas pandémie COVID-19 odporúčame podrobne posúdiť na základe:

1. epidemiologického rizika ochorení, ktorým je možné predísť očkovaním, v populácii vo všeobecnosti a konkrétne zraniteľné skupiny;
2. epidemiologickej podstaty COVID-19 a prijatých zmierňujúcich opatrení;
3. systému zdravotníctva a poskytovanej imunizácie: ich charakteristiky a obmedzení;
4. charakteristík príslušných vakcín a logistiky očkovaní.

¹ <https://who.maps.arcgis.com/apps/opsdashboard/index.html#/ead3c6475654481ca51c248d52ab9c61>

² Suk a kol. Pos t-Ebola Measles Out break in Lola, Guinea, január-jún 2015. Emerging Infectious Diseases. 2016; 22(6):1106- 1108.

³ Kritická pripravenosť a odozva na COVID-19; <https://www.who.int/publications-detail/critical-preparedness-readiness-and-response-actions-for-covid-19>

S vývojom situácie okolo ochorenia COVID-19 je nutné sledovať a pravidelne vyhodnotiť vplyv a primeranosť zvolených možností imunizácie.

1. Epidemiologické riziko ochorenia, ktorým je možné predísť očkovaním, v populácii vo všeobecnosti a konkrétne skupiny v populácii

Aké je prípadné riziko nárastu výskytu ochorenia, ktorým je možné predísť očkovaním?

Je potrebné preveriť imunitu populácie (rozsah očkovaní na národnej úrovni) a údaje z monitoringu očkovaní vrátane údajov o príčinách prepuknutia osýpok v súčasnosti a zapracovať lokálne získané zistenia. Osobitný dôraz klad'ite na ochorenia, ktorým je možné predchádzať očkovaním, náchylným na epidémiu a pokles v doteraz dosiahnutej eliminácii osýpok alebo vymiznutí prípadov obrny.

2. Epidemiologická podstata COVID-19 a prijaté zmierňujúce opatrenia

Aký je pravdepodobný vývoj šírenia ochorenia COVID-19 vo Vašich podmienkach?

Preverte výskyt COVID-19 v regióne vo Vašej kompetencii: zväzte, či sa nevyskytli žiadne prípady, ojedinelé prípady, združené prípady alebo hromadné šírenie ochorenia³. Všetkým krajinám je v zmysle Strategického plánu pripravenosti a odozvy na COVID-19, ktorý publikovala Svetová zdravotnícka organizácia, odporúčané pripraviť sa na akýkoľvek prípadný vývoj šírenia ochorenia. Pri presmerovaní zdrojov na zmiernenie vplyvov COVID-19 na systém zdravotníctva zväzte riziko nárastu morbidity a mortality v dôsledku ochorenia, ktorým je možné predísť očkovaním, pričom ich nárast by súvisel s prípadnou zmenou v poskytovaní imunizácie, ako aj prípadný nárast zaťaženia systému zdravotníctva.

3. Systém zdravotníctva a poskytovaná imunizácia: charakteristiky a obmedzenia

Čím je charakterizovaný systém zdravotníctva a poskytovaná imunizácia vo Vašich podmienkach?

Systém zdravotníctva krajín v európskom regióne sa líši aj na základe legislatívneho rámca, ktorý upravuje imunizáciu populácie. Zväzte poskytovanie zdravotnej starostlivosti potrebné na zvládnutie šírenia ochorenia COVID-19 vo Vašej krajine a prípadnú potrebu a právne možnosti preradenia očkujúceho zdravotníckeho personálu k prípadom ochorenia COVID-19.

4. Charakteristiky vakcín a logistiky očkovaní

Sú bežné vakcíny dostupné v dostatočnom množstve?

Dostupnosť bežných vakcín a posúdenie ich dodania a zabezpečenia v súčasnej situácii posúďte podľa odporúčaní k spravovaniu očkovaní a logistiky na národnej úrovni. Pri posudzovaní dodávania vakcín a súvisiacej logistiky venujte primeranú pozornosť porozumeniu dopytu po vakcínach, či je možné dodržať úplné dávkovanie očkovacej látky v národnom imunizačnom programe aj v súčasnej situácii alebo je potrebné prijať politiku „prerušit'-začať“ (t.j. cieľová populácia bude zaočkovaná s dávkovaním očkovacej látky v nepravidelných intervaloch v dlhšom časovom období).

Kľúčové princípy

Predovšetkým udržať dôveru populácie v imunizáciu a systém zdravotníctva. Posúdiť a definovať dopyt a prijatie štandardných foriem imunizácie v populácii je kritické pre orgány prijímajúce rozhodnutia, aby posúdili, ktoré možnosti sprostredkovania imunizácie sú vhodné. Vzhľadom na prínosy imunizácie obyvateľstva očkovaním v rámci národných imunizačných programov, ktoré sú neodškriepiteľné aj v čase pandémie COVID-19, je zásadné sledovať tendencie očkovania populácie a pochopiť príčiny poklesu záujmu dať sa očkovať (vrátane prípadných prekážok v očkovaní u verejnosti alebo špecifických skupín populácie).

Odporúčania k imunizačným programom počas pandémie ochorenia COVID-19

- a. Počas očkovania a iných imunizačných zásahov dodržiavajte existujúce odporúčania k prevencii voči infekčnému ochoreniu COVID-19. Príloha 1 stanovuje relevantné obmeny v imunizačnom programe, ktorých cieľom je obmedziť riziko šírenia SARS-CoV-2 pri očkovaní.
- b. Prednosť majú očkovania vo viacerých dávkach, predovšetkým očkovanie proti osýpkam, rubeole alebo poliomyelitíde a iné kombinované vakcíny.
- c. Kým sa situácia okolo COVID-19 nevyrieši, vyhýbajte sa hromadným očkovacím kampaniam.
- d. Očkujte novorodencov (podľa národného imunizačného programu) v pôrodniciach.
- e. Uprednostnite očkovania proti pneumokokom a chrípke u zraniteľných skupín populácie.
- f. Oddiaľte zavedenie novej vakcíny/vakcín do národného imunizačného programu.
- g. Verejnosti a zdravotníkom jasne zdôvodnite zavedenie a prioritizáciu imunizácie počas pandémie COVID-19, riziká spojené s ochoreniami, ktorým je možné predísť očkovaním, a prínosy očkovania.

Rozhodujúce algoritmy

Každá krajina sa nachádza v jedinečných epidemiologických, prevádzkových a kontextových okolnostiach, preto je nemožné určiť jednotnú primeranú stratégiu pre všetky situácie. Nižšie uvedené algoritmy poslúžia orgánom a inštitúciám na národnej úrovni pokračovať v imunizácii.

Situácia 1:

Nízke riziko ochorení, ktorým je možné predísť očkovaním, rozsiahle prepuknutie choroby je nepravdepodobné
Bez prípadov COVID-19 alebo ojedinelé prípady nakazených COVID-19
Sú dostupné primerané metódy imunizácie a zdravotnícky personál na to určený

Situácia 2:

Vysoké riziko ochorení, ktorým je možné predísť očkovaním, prípadné prepuknutie nákazy a úmrtnosť
Bez prípadov COVID-19 alebo ojedinelé prípady nakazených COVID-19
Sú dostupné primerané metódy imunizácie a zdravotnícky personál na to určený

Situácia 3:

Nízke riziko ochorení, ktorým je možné predísť očkovaním, rozsiahle prepuknutie choroby je nepravdepodobné
Bez prípadov COVID-19 alebo ojedinelé prípady nakazených COVID-19
Zdravotnícky personál, ktorý sa za normálnych okolností venuje imunizácii, sa zapája do riešenia prípadov nakazených COVID-19

Situácia 4:

Nízke riziko ochorení, ktorým je možné predísť očkovaním, rozsiahle prepuknutie choroby je nepravdepodobné
Zhromaždené prípady a/alebo šírenie ochorenia COVID-19 v populácii
Zdravotnícky personál, ktorý sa za normálnych okolností venuje imunizácii, sa zapája do riešenia prípadov nakazených COVID-19

Situácia 5:

Vysoké riziko ochorení, ktorým je možné predísť očkovaním, prípadné prepuknutie nákazy a úmrtnosť
Zhromaždené prípady a/alebo šírenie ochorenia COVID-19 v populácii
Zdravotnícky personál, ktorý sa za

- Pokračovať v štandardnej imunizácii s dôrazom na primárne série očkovaní
- Udržiavať a posilniť monitorovanie výskytu ochorení, ktorým je možné predísť očkovaním

- Preskúmať alternatívne riešenia, ako pokračovať v imunizácii, napr.:
  - Zapojiť a zaškoliť zdravotnícky personál, ktorý nerieši prípady nakazených COVID-19, vrátane mimovládnych organizácií a občianskych iniciatív
  - Predchádzať vynechaniu dávky očkovacej látky: očkovať malé deti pri pediatrickej kontrole (ak sa koná) alebo vyšetrení
- Vypracovať zoznam detí, ktoré nedostali dávku očkovacej látky
- Udržiavať a posilniť monitorovanie výskytu ochorení, ktorým je možné predísť očkovaním

normálnych okolností venuje
imunizácii, sa zapája do riešenia
prípadov nakazených COVID-19

Príloha 1

Zmeny v imunizačnom programe očkovaní počas pandémie COVID-19 a obmedzenie rizika šírenia SARS-CoV-2 počas očkovaní

Imunizačné aktivity budú v súlade s národnými odporúčaniami k predchádzaniu infekciám, v súlade s dohľadom nad zdravotnými službami. Vráťane:

a. Obmedzenie rizika vystavenia COVID-19 v čo najväčšej miere

- S pomocou dostupnej technológie informujte o dostupnej imunizácii, dohadovaní termínu zdravotnej prehliadky a hlásení nežiadúcich účinkov po imunizácii (hlásenie nežiadúcich účinkov po očkovaní).
- Zvážiť zlúčenie očkovaní so zdravotnou prehliadkou a vyšetrením malých detí, obmedzenie počtu miestností, v ktorých vyšetrenie a očkovanie prebehne.

b. Administratívny dohľad

- Zaškoliť kľúčový a zastupujúci personál, ako predchádzať vírusu SARS-CoV-2 počas očkovaní a imunizácie
- Zvážiť mobilné očkovacie pracoviská alebo ich sprostredkovanie s cieľom zjednodušiť a rovný prístup k imunizácii, zároveň minimalizovať riziko infekcie.
- Posúdiť riziko vystavenia infekcii u zdravotníckeho personálu v kontakte (v minulosti alebo prítomnosti) s pacientmi nakazenými COVID-19⁴.
- Predchádzať radám v čakárňach (pomocou vopred stanovených termínov očkovania alebo zdravotných prehliadok).
- Informovať zdravotníkov, ktorí sú prítomní pri očkovaní, o opatreniach proti COVID-19, vrátane respiračnej hygieny, dôležitosti obmedzenia spoločenského kontaktu (udržiavanie minimálnej vzdialenosti 1 meter).

c. Priestory a technológie

- Očkovať prednostne na to určených očkovacích pracoviskách alebo v oddelenej miestnosti v zdravotníckom zariadení.
- Vetrať a zabezpečiť obmedzenie kontaktu zdravotníkov a detí, ktoré čakajú na očkovanie.

d. Štandardné opatrenia

- Umožniť dodržiavanie hygieny a umývania rúk, používať osobné ochranné prostriedky, predchádzať pichnutiu ihlou alebo bodnutiu, nakladať s odpadmi, čistiť a dezinfikovať zariadenia a priestory v zmysle nariadení Ministerstva zdravotníctva upravených podľa aktuálnej situácie s COVID-19.
- Poskytovateľom zdravotnej starostlivosti a zdravotníkom odporúčame poskytnúť všetky primerané očkovacie látky a informovať ich o aktuálne odporúčaných vakcínach.

e. Dopyt a dodávanie vakcín

- Upozorňujeme, že obmedzený pohyb osôb a tovaru zmenil plánované očkovania, rôzny dopyt po vakcínach a zvýšená miera plytvania v danej situácii môžu ovplyvniť dopyt a dodanie vakcín. Podľa predpokladov bude pravidelne aktualizovaná intenzita dodávok a zabezpečenie tovaru, pričom sa zohľadní dostupná kapacita chladiacich zariadení.

f. Nežiaduce účinky po imunizácii (AE_reporting – hlásenie NÚ www.sukl.sk)

- Predpokladať zvýšenie rizika súbežných nežiadúcich účinkov očkovania v dôsledku aktuálneho šírenia infekcie SARS-CoV-2. Očkovaní jedinci musia byť po podaní očkovacej látky pozorovaní. Funkčné stratégie na hlásenie, vyšetovanie, vyhodnotenie vzťahu príčina-dôsledok pri vážnych nežiadúcich účinkoch po imunizácii, vysvetlenie ich príčin posilnia dôveru verejnosti v očkovanie a imunizáciu.

---

⁴ https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/331340/WHO-2019-nCov-HCW_risk_assessment-2020.1-eng.pdf